

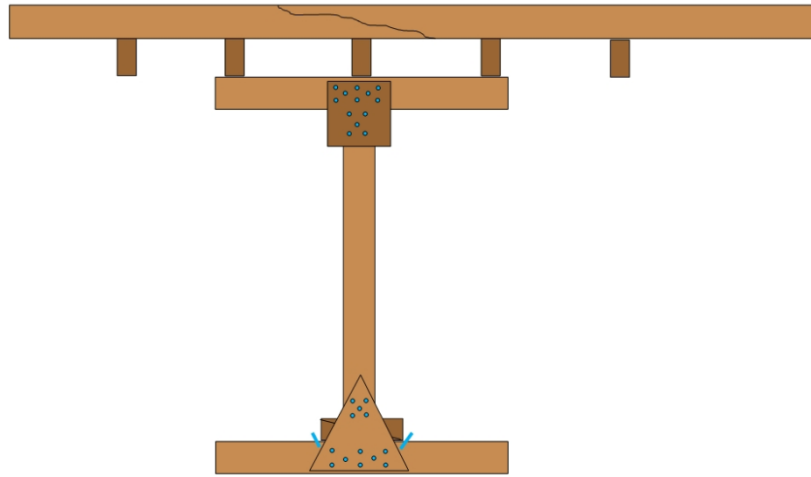

Рис. 2. Т-подібна опора

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Рятувальні роботи під час ліквідації надзвичайних ситуацій. Частина 1 / [Аветисян В.Г., Сенчихін Ю.М., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Александров В. Л., Адаменко М. І., Ткачук Р.С., Тригуб В.В.]. — К. : Основа, 2010. — 240с

УДК 614

РОЛЬ НАВЧАННЯ ТА ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Владислав ПЕТРИК

Олександр ЗОБЕНКО, доктор філософії,

Національний університет цивільного захисту України

Навчання та підготовка персоналу є ключовими елементами забезпечення пожежної безпеки критичної інфраструктури, особливо в умовах військового стану. У цей період виникають нові виклики і загрози, які потребують адаптації існуючих систем управління безпекою. Військовий стан характеризується підвищеним ризиком виникнення надзвичайних ситуацій, зокрема пожеж, які можуть бути спричинені бойовими діями, обстрілами або терористичними актами. Тому навчання персоналу має включати спеціалізовані програми, що враховують специфіку цих загроз.

Підготовка персоналу повинна охоплювати не лише технічні аспекти пожежної безпеки, але й психологічну підготовку. В умовах стресу та невизначеності співробітники повинні бути готові до швидкого реагування на надзвичайні ситуації. Це передбачає навчання навичкам прийняття рішень у критичних ситуаціях, управлінню стресом та взаємодії в командах. Важливим елементом є також розуміння специфіки роботи в умовах обмеженого доступу до ресурсів і інформації, що може виникнути під час військових дій.

Не менш важливим є забезпечення інформаційної підтримки та доступу до актуальних даних про загрози. Персонал повинен бути ознайомлений з останніми змінами в нормативно-правовій базі, технологічними новинками у сфері пожежної безпеки та методами реагування на надзвичайні ситуації. В умовах військового стану

важливо мати чіткі комунікаційні канали для обміну інформацією між різними службами та організаціями.

Крім того, навчання персоналу має бути адаптоване до специфіки конкретної інфраструктури. Наприклад, об'єкти критичної інфраструктури можуть мати різні рівні ризиків і вимоги до безпеки залежно від їхньої функціональної призначеності. Персонал повинен бути ознайомлений з особливостями роботи свого об'єкта, знати його планування та потенційні небезпеки.

Навчання працівників на підприємстві, в установі та організації здійснюється шляхом: курсового навчання, що передбачає формування навчальних груп і здійснюється в навчальних класах або на об'єктах навчально-виробничої бази підприємства, установи та організації; індивідуального навчання, що передбачає вивчення теоретичного матеріалу самостійно та у формі консультацій з керівниками навчальних груп або іншими особами [1]

У підсумку, роль навчання та підготовки персоналу у забезпеченні пожежної безпеки критичної інфраструктури під час військового стану є надзвичайно важливою. Це не лише питання технічних знань і навичок, але й психологічної готовності, командної роботи та ефективної комунікації. Забезпечення високого рівня підготовленості персоналу може суттєво зменшити ризики виникнення пожеж та інших надзвичайних ситуацій, а також підвищити загальну стійкість критичної інфраструктури в умовах військових конфліктів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Постанова кабінету міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».

УДК 614.84

ГАСІННЯ ПОЖЕЖ В ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМАХ, ЩО ЗАБРУДНЕНІ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИМИ ПРЕДМЕТАМИ

ПІВТОРАЦЬКИЙ В.В.¹,

¹Національний університет цивільного захисту України

Настання теплого періоду на території України завжди супроводжується суттєвим збільшенням кількості пожеж в природних екосистемах (далі - ПЕС). Станом на початок лютого 2025 року в природних екосистемах України вже зафіксовано 714 пожеж на площі 333 гектари. Це майже втричі більше, ніж у 2024 році (242 пожежі), та суттєво перевищує показники 2023 року (223 випадки).

Зокрема на території, де відбувалися бойові зіткнення внаслідок збройної агресії, а також в місцях падіння уламків ракет та безпілотних літальних апаратів, що фактично актуально для всієї території України, пожежі в ПЕС несуть додаткову загрозу, враховуючи можливість наявності вибухонебезпечних предметів (Далі - ВНП), що можуть нести небезпеку для особового складу пожежно-рятувальних підрозділів. Отже, при гасінні таких пожеж необхідно завжди передбачати можливість наявності ВНП на території та дотримуватися відповідних заходів безпеки.

Слідування пожежно-рятувального підрозділу до місця проведення робіт необхідно забезпечити безпечним маршрутом та на випадок непередбаченої зміни оперативної обстановки визначити запасний маршрут.

Необхідно враховувати, що поблизу блокпостів і військових позицій (покинутих позицій) на узбіччях доріг з твердим покриттям, ґрунтових дорогах, територіях можуть